

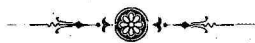
λὴν του, ἤκούετο κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου εὐκρινὴς ἤχος ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ κολοβωθέντος κορμοῦ, καὶ ὑπὸ πολλῶν παραβαλλόμενος πρὸς ἀνθρωπίνην φωνήν. Σήμερον γινώσκουμεν ὅτι ὁ ἤχος ἐκεῖνος τοῦ πορώδους, κραδαινομένου λίθου παρήγετο διὰ τῆς ἰσχυρᾶς μεταβολῆς τῆς θερμοκρασίας ἐν τῇ πρωινῇ ὥρᾳ. Τότε ὅμως συνέρρεον μυριάδες ξένων, ἐπιθυμούντων ν' ἀκούσῃσι τὸν θαυμάσιον ἤχον, ὅστις καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πλείστους μύθους. Αὐτοκράτορες, ὡς ὁ Ἀδριανός, καὶ αὐτοκράτειραι, ἡγεμόνες, ὡς ὁ Γερμανικός, ἀντιβασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου μετὰ τῶν συζύγων των, συγκλητικοί, ἀξιωματικοί, δικασταί, ἱερεῖς, ποιηταὶ καὶ ποιήτριαι ἀπθινατίσαν ἐνταῦθα τὰ ὀνόματά των διὰ πεζῶν ἢ ἐμμέτρων ἐπιγραφῶν, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐλληνιστὶ γεγραμμένων, καὶ κατὰ μέγα μέρος διασωθεῖσιν μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν.

Λίαν ἐνδιαφέρον εἶνε καὶ τὸ περὶ τῆς ταχύτητος ζήτημα, μεθ' ἧς ἐταξείδευον οἱ ἀρχαῖοι. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διὰ ξηρᾶς συγκοινωνίαν, πρέπει ἐν πρώτοις νὰ διακρίνωμεν τὴν δημοσίαν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο μόνον πάντες οἱ ὑπάλληλοι, ἀπὸ τῆς ἰδιωτικῆς οὕτως εἰπεῖν συγκοινωνίας, ἥτοι τῆς γινόμενης δι' ἰδιωτικῶν ὀχημάτων. Τὰ ῥωμαϊκὰ ταχυδρομεῖα ἦσαν, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σταθμοὺς καὶ ἱπποστάθμους, διαργανωμένα κατὰ τὸ πρότυπον τῶν περσικῶν· καὶ διὰ μὲν τοὺς ταξιδεύοντας ἐχρησίμευον δημόσιαι ἀμαξαί, διὰ δὲ τὴν μετακόμισιν ἐπιστολῶν καὶ τῶν τοιούτων ἐπιπποὶ ταχυδρόμοι. Αἱ δημόσιαι ταχυδρομικαὶ ἀμαξαὶ διήνυσον ἐπὶ τῶν μεγάλων καὶ ἐν ἀρίστη καταστάσει διατηρουμένων ὁδῶν τοῦ κράτους ἐν γεωγραφικὸν μίλιον τὴν ὥραν· οὕτως ὥστε, μὴ διακοπτομένης τῆς πορείας ἐν ταῖς ὥραις τῆς νυκτός, διήνυσον 24 μίλια ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Τὰ ἀμάξια τῶν ἰδιωτῶν ἠδύναντο μόνις τὸ ἥμισυ τοῦ διαστήματος τούτου νὰ διανύωσιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἥτοι κατὰ μέσον ὅρον 8 ἕως 10 μίλια. Ἐν ἐκ τῶν ταχυτάτων διὰ ξηρᾶς ταξιδιῶν ἔκαμεν ὁ Καῖσαρ, ὅστις ἐκ Ρώμης ἔφθασεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Ροδανοῦ ἐντὸς ὀκτὼ μόνον ἡμερῶν. Ὁ ἐπιππος ταχυδρόμος διήνυε περὶ τὰ 25 ἢ 30 γεωγραφικὰ μίλια ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐννοεῖται, ἀλλάσσαν κατὰ διαστήματα τοὺς ἵππους.

Ὡς πρὸς τὴν κατὰ θάλασσαν συγκοινωνίαν, παρα-

τηρητέον ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἀπέφευγον ἐντελῶς νὰ ταξείδευσι κατὰ τὴν τρικυμιώδη ὥραν τοῦ ἔτους· καὶ κατὰ τὰς σκοτεινὰς νύκτας λίαν δυσαρέστως ἐταξείδευον, ὡς ἂν ὑπῆρχε μεγίστη ἀνάγκη· ἐνῷ κατὰ τὰς ἀστεροφειγεῖς νύκτας ἠδύναντο κάλλιστα νὰ διευθύνωσι τὸν πλοῦν των κατὰ τὴν πορείαν τῶν ἀστέρων. — Ἀπὸ τοῦ Βρουνδισίου (Brindisi) μέχρι τῆς ἀπέναντι ἐλληνικῆς ἀκτῆς ἐχρειάζοντο μίαν ἡμέραν, ἀπὸ Σικελίας μέχρι τῆς Ἡλίδος ἐξ ἡμέρας ἀπὸ τοὺς Πουτεόλους μέχρι τῆς Ὀστίας τρεῖς ἡμέρας, ὡσαύτως δὲ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ Πουτεόλων μέχρι Καρχηδόνας. Ὁ πλοῦς ἀπὸ Πουτεόλων μέχρι τῆς Ἀλεξανδρείας διήρκει πάντοτε δώδεκα ἡμέρας, ἀπὸ τῆς Ἀζωφικῆς θαλάσσης μέχρι τῆς Ρόδου δέκα ἡμέρας, ἀπὸ τῆς Ρόδου δὲ μέχρι τῆς Αἰγύπτου τέσσαρας ἡμέρας, καὶ ἐντεῦθεν μέχρι τῆς Αἰθιοπίας δέκα ἡμέρας· οὕτως ὥστε ἀπὸ τῆς Κριμαίας μέχρι τῆς Αἰθιοπίας ἐχρειάζοντο οἱ ἀρχαῖοι 24 ἡμέρας, τὸ ὅποιον σχετικῶς δὲν εἶνε πολὺ. Ἡ συγκοινωνία ἀπὸ Βρουνδισίου εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἀρχιπέλαγος, εἰς Ἀττικὴν καὶ εἰς Μικρὰν Ἀσίαν ἐγένετο τακτικῶς, ὅπως καὶ σήμερον, διὰ μέσου τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου· οἱ ταξιδιῶται ἀπέβαινον εἰς Λέχαιον καὶ μετεφέροντο δι' ἀμάξης εἰς Κεγχρεῖας παρὰ τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ. Ἐντεῦθεν ἐπέβαινον πάλιν ἐπὶ πλοίου καὶ ἐξηκολούθουν τὸ ταξείδιόν των. — Μετ' ὀλίγα ἔτη, ὅταν περατωθῇ ἡ τορὴ τοῦ Ἰσθμοῦ, δὲν θ' ἀναγκάζωμεθα πλέον κατὰ τὸν πλοῦν νὰ ἐγκαταλείπωμεν τὸ πλοῖον. — Ἡ κατὰ μέσον ὅρον ταχύτης ἐνὸς πλοίου κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους χρόνους ἦτο 25 ἕως 45 γεωγραφικὰ μίλια εἰς 24 ὥρας, ἥτοι 100 ἕως 180 ναυτικὰ μίλια, ἐνῷ σημερινὰ ταχυδρομικὰ ἀτμόπλοια διανύουσι 14 ναυτικὰ μίλια τὴν ὥραν, ἥτοι 336 ναυτικὰ μίλια εἰς 24 ὥρας.

Ἀξιοπερίεργον εἶνε ὅτι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἤδη τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ὑπῆρχον πλοῖα, μόνις ὑπολειπόμενα τῶν σημερινῶν κατὰ τὸ μέγεδός. Οὕτω λ. χ. μανθάνομεν ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν μετὰ τὴν Ἰταλίας καὶ Αἰγύπτου ταξιδευόντων πλοίων ἠδύναντο νὰ χωρέσωσιν ἕκαστον 1200 ἐπιβάτας, τοῦθ' ὅπερ, ὅσον διήποτε λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς εἰς τὰ σημερινὰ ταξίδια ἀναπαυτικότητος, μαρτυρεῖ τρανότατα περὶ τῆς μεγάλης ἐν τῇ ἀρχαιότητι κατὰ θάλασσαν συγκοινωνίας.

ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ ΣΥΜΒΑΜΑ

ΤΟΥ ΔΟΚΤΟΡΟΣ ΤΖΕΚΥΛ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΑΙΔ.

Υπὸ ΡΟΒΕΡΤΟΥ ΛΟΤΑΟΒΙΚΟΥ ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ.

(Συνέχεια.)

X.

Ἡ ἔξομολόγησις τοῦ Ἑρρίκου Τζέκυλ.

Ἐγεννήθην ἐν ἔτει 18 . . ἐν Λονδίῳ. Ὁ πατήρ μου μοὶ κατέλιπε σημαντικὴν περιουσίαν· καὶ ἡ φύσις με εἶχε προκίση μὲ ὥραϊα δῶρα. Ἦμην ἐπιμελής, φιλομαθὴς καὶ προσεπάθουν πάντοτε νὰ εἶμαι ἄξιος τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς ἀγάπης τῶν συνετῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων. Τοιοῦτος ὢν ἐδικαιούμην νὰ ἐλπίζω

ἐνδοξον καὶ εὐτυχὲς μέλλον. Τὰ χεῖριστα ἐλαττώματά μου ἦσαν ἡ ὑπερμέτρως ζωηρὰ καὶ ἀνυπόμονος ἰδιοσυγκρασία καὶ τὴν σχεδὸν ἀχαλίνωτος ἡδυπάθεια. Πολλοὶ ἄνθρωποι, τοιοῦτοι οἷος ἐγὼ ὄντες, ὑπῆρξαν εὐτυχεῖς· ἐγὼ ὅμως δὲν κατάρθωνον εὐκόλως νὰ συμβιβάσω τὰ ἐλαττώματά μου ταῦτα μὲ τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ εἶμαι καθαρὸς καὶ ἄξιος σεβασμοῦ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Ἦρχισα ν' ἀποκρύπτω τὰ λάθη μου καὶ τὰς κακίας μου, ὅτε δὲ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀνδρικήν ἡλικίαν

καὶ ἤρχισα νὰ σκέπτωμαι σπουδαίως περὶ ἑαυτοῦ καὶ περὶ τῆς κοινωνικῆς μου θέσεως, εὗρον ὅτι ἤμην βυθισμένος εἰς βίον ἀπάτης καὶ ψεύδους.

Ἄλλος τις δὲν θὰ ἡσχύνετο νὰ φανερώνη εἰς τὸν κόσμον τοιαῦτα παραπτώματα, οἷος ἐγὼ ἤμην ἔνοχος· ἀλλ' ἐγὼ ἔνεκα τῶν ὑψηλῶν σκοπῶν, οὓς ἐπεδίωκον, προσεπάθουν μετὰ νοσηρᾶς τινος αἰδημοσύνης νὰ κρύπτω τὰ λάθη μου. Εἰς τὴν ὑποκρισίαν ταύτην ψοῦμένην μᾶλλον ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας μου ἢ ὑπὸ ἡθικῆς ἐξαχρεώσεως — τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρὸν, ἅτινα εὐρίσκονται ὁμοῦ ἐν τῇ διπλῇ φύσει ἐκάστου ἀνθρώπου, ἦσαν εἰς ἐμὲ πολὺ βαθύτερον καὶ εὐρύτερον κεχωρισμένα ἢ εἰς ἄλλους ἀνθρώπους.

Πολλάκις ἐσυλλογιζόμην τοὺς αὐστηροὺς νόμους, τὰ αὐστηρὰ παραγγέλματα, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, καὶ εἰς τὰ ὅποια μετὰ τούτης δυσκολίας ὑπακούουσιν οἱ ἀσθενεῖς τὴν ψυχὴν.

Μεθ' ὅλην τὴν διπλὴν ὄψιν τοῦ βίου, ὃν διήγον, δὲν ἤμην ὁμῶς ὑποκριτής. Αἱ δύο ἐν ἐμοὶ φύσεις ἦσαν ἐντελῶς ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμέναι καὶ ἀνεξάρτητοι. Ὅσακις ἀπέβαλλον πάντα χαλινὸν καὶ παρεδιδόμην εἰς τὰς μᾶλλον ἀκολάστους παρεκτροπὰς καὶ ἁμαρτίας, ἤμην ἐντελῶς ἄλλο πρόσωπον, ἄλλο ὄν, ἢ ὁ σοβαρὸς ἰατρός, τοῦ ὁποίου ὁ ὕψιστος πόθος ἦτο ἡ ἔρευνα τῆς ἀληθείας, ἡ ἀνακούφισις τῶν πόνων καὶ τῶν θλίψεων τῆς ἀνθρωπότητος.

Αἱ ἐπιστημονικαὶ μου κλίσεις μὲ ἤγαγον εἰς τὸν μυστικισμόν, εἰς πᾶν ὅτι ἐξήρχετο τῶν ὁρίων τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως· καὶ ἐνταῦθα ἔλαβον πληρεστάτην συνειδήσιν τῆς ἀπαύστου διχοστασίας, ἣτις ὑπῆρχεν ἐν ἐμοί. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἀπὸ τε τῆς ἡθικῆς καὶ τῆς λογικῆς ἀπόψεως, ἐσχημάτιζον ὅλον ἐν περισσότερον τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ ἀνθρωπος συνίσταται πραγματικῶς οὐχὶ ἐξ ἑνός, ἀλλ' ἐκ δύο ὄντων. Λέγω ἐξ ἐπιτήδεις ἐκ δύο, διότι ἡ γνώσις μου δὲν προὐχώρησε περαιτέρω.

Ἄλλοι θὰ ἀκολουθήσωσι τὰς ὑπ' ἐμοῦ ἐγκαινισθεῖσας τρίβους καὶ θὰ προχωρήσωσιν ἔτι βαθύτερον εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας, πιστεύω δὲ ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ ἀνακαλύψωσι τὴν ἀλήθειαν ὅτι ὁ ἀνθρωπος συνίσταται ἐκ πολλῶν διαφορῶν καὶ ἐντελῶς ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτων φύσεων.

Ἀνεγνώριζον ἐν ἑαυτῷ τὴν καθαρῶτα ἐκδεδηλωμένην, ἀρχικὴν ταύτην διχοστασίαν τῶν δύο φύσεων, ἡσθάνομην τὸν ἀγῶνα ὃν ἠγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλας, αἰετοτε κεχωρισμέναι ἀλλ' ἀμφοτέραι ἰδικαί μου.

Ἡ σκέψις, νὰ χωρίσω ἐντελῶς ἀπ' ἀλλήλων τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα, μὲ ἐκυρίευσεν μετ' ἀκαταγνώστου δυνάμεως· θὰ ἦτο λαμπρότατον ὄνειρον, ἂν κατάρθουν νὰ ἐκτελέσω τοιοῦτο θαῦμα. Ἐσκεπτόμην ὅτι, ἂν εὕρισκον τὸ μέσον νὰ ἐγκλείσω διὰ τῆς βίας ἐκάτερον τῶν στοιχείων τούτων εἰς ἰδιαίτεραν τινὰ ἀτομικότητα, θὰ ἐξηφάνιζον ἐκ τοῦ κόσμου πᾶν ὅ,τι καθιστᾷ τὸν βίον δυστυχῆ καὶ ἀνυπόφορον.

Τὸ ἐν ἡμῖν πονηρὸν στοιχεῖον θὰ ἦτο τότε ἀπηλλαγμένον τύψεων συνειδότος, ἐλεύθερον ἀπὸ τῶν πικρῶν μορφῶν τοῦ εὐγενοῦς καὶ ἀγαθοῦ στοιχείου· ὁ δίκαιος θὰ ἐβάδιζεν ἡσυχος καὶ ἀνενόχλητος εἰς τὴν ἀτραπὸν τῆς ἀρετῆς, χωρὶς νὰ εἶνε ἐκτεθειμένος εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ αἰσχους, εἰς τὸ ἄλγος τῆς μεταμελείας, ἅτινα παρασκευάζει αὐτῷ ὁ δίδυμος ἀδελφός.

Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἡ πηγὴ τῆς δυστυχίας τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ὁ ἀκατάπαυστος ἀγῶν τῶν ἐν τῷ βάθει τῆς συνειδήσεως τοῦ συγκρουομένων ἀντιθέτων αἰσθημάτων.

Ἀλλὰ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ χωρισθῶσι τὰ δύο στοιχεῖα;

Ἐξηκολούθησα ἐπὶ μακρὸν τὰς ἐρεῦνας μου, ὅτε αἴφνης φαινή τις ἀκτὶς ἐκ τοῦ ἀπείρου ἐδάφους τῆς ἐπιστήμης ἔλαμψεν εἰς τὸ πνεῦμά μου. Τώρα περισσότερο παρὰ ποτὲ ἀνεγνώρισα τὸ εὐδιάφορον τοῦ ἡμετέρου σώματος. Ἐκαμα τὴν ἀνακάλυψιν ὅτι ὑπάρχουσι μέσα, τὰ ὅποια δύνανται ν' ἀποσυνθέτωσι τὸ γήϊνον περικάλυμμα τῆς ὑπάρξεώς μας καὶ ν' ἀνασυνθέτωσιν αὐτὸ ἐκ νέου. Κατάρθωσα νὰ παρασκευάσω ποτόν τι, τὸ ὅποιον ἡδύνατο νὰ χωρίσῃ τὰς δύο ἐν ἐμοὶ φύσεις καὶ νὰ δημιουργῇ ἄλλην τινὰ μορφήν, περιλαμβάνουσαν μόνον τὰ κατώτατα στοιχεῖα τῆς ψυχῆς μου.

Ἐπὶ μακρὸν ἐδίσταζον νὰ ἐφαρμόσω πρακτικῶς τὴν θεωρίαν μου. Ἦξευρον ὅτι διατρέχω τὸν ἔσχατον κίνδυνον, διότι ἐν τοιοῦτον φάρμακον δυνάμενον νὰ κλονίσῃ καὶ νὰ μεταβάλλῃ τὸ γήϊνον περικάλυμμα τῆς ψυχῆς μου, ἡδύνατο νὰ κατερειπώσῃ τὸ ὅλον οἰκοδόμημα ἐν περιπτώσει τῆς ἐλαχίστης ἀπερισκεψίας ἐκ μέρους μου ἢ τῆς ἐλαχίστης δυσμενείας τῆς τύχης. Ἀλλ' ὁ πειρασμός, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ φέρω πραγματικῶς εἰς πέρας τοσοῦτο θαυμασίαν ἀνακάλυψιν ἐνίκησεν ἐπὶ τέλους ὅλους τοὺς φόβους καὶ δισταγμούς μου.

Τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὸ πείραμα ὑγρὸν εἶχον πρὸ πολλοῦ παρασκευάσῃ ἐγὼ ὁ ἴδιος· ἐπρομηθεύθην ἐξ ἑνὸς καταστήματος χημικῶν ὑλῶν κρυστάλλινόν τι ἄλας, τὸ ὅποιον, κατὰ τὴν πεποίθησίν μου, ἦτο τὸ τελευταῖον ἀναγκαῖον συστατικὸν τοῦ θαυματουργοῦ ποτοῦ. Κατὰ τινὰ ἐσπέραν, τὴν ὁποίαν τώρα καταρῶμαι καὶ ἀναδεματίζω, παρεσκευάσα τὸ ὅλον μίγμα· ἐβλεπον αὐτὸ ἀναβράζον καὶ ἀναπέμπον ἀτμούς ἐκ τοῦ ποτηρίου, ὅτε δὲ ὁ βρασμός κατέπαυσεν, ἔλαβον εἰς τὴν χεῖρα τὸ ποτήριον, καὶ μετὰ βεβιασμένου θάρρους ἐκένωσα αὐτὸ μέχρι τοῦ πυθμένος.

Ἀπερίγραπτοι πόνοι διεσπάρασσαν τὰ μέλη μου· μοὶ ἐφαίνετο ὡς ἂν τὰ ὀστέα μου κατασυνετρίβοντο ἀλεθόμενα ὑπὸ μυλοπετρῶν· φόβος καὶ τρόμος μὲ κατέλαβεν, οἷον δύναται τις νὰ αἰσθανῇ μόνον κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου.

Ὀλίγον ὁμῶς κατ' ὀλίγον ἐπέρασαν οἱ πόνοι καὶ ἠφανίσθη ἐξ ἐμοῦ πᾶν ὀδυνηρὸν συναίσθημα. Ἦσθάνομην τὸν ἑαυτόν μου ὡσεὶ ἀναλαβόντα ἐκ βαρείας νόσου. Παράδοξόν τι, ἀπεριγράπτως καινοφανὲς καὶ εὐάρεστον συναίσθημα μὲ κατέλαβε. Ἦσθάνομην σωματικῶς ἑμαυτὸν ἀνανεασθέντα, ζωηρότερον, εὐτυχέστερον γενόμενον· ἔβραζεν ἐντός μου ἀκατάσχετος πόθος πρὸς τὰς ἡδονὰς καὶ ἀπολαύσεις· γλυκεῖα, τερπνότατα εἰκόνες ἀτελευτήτως ἐξειλίσσοντο καὶ διεδέχοντο ἀλλήλας ἐν τῇ φαντασίᾳ μου καὶ ἐβλεπον ἐνώπιόν μου θαυμάσιόν τι πανόραμα. Τὰ δεσμά τῶν κοινωνικῶν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων εἶχον συντριβῇ. Ἦδη ἀπῆλθον παντελοῦς ψυχικῆς ἐλευθερίας, οἷαν οὐδέποτε πρότερον εἶχον φαντασθῇ.

Συγχρόνως ἡσθάνομην ὅτι ἤμην μοχθηρότερος ἢ ἄλλοτε ποτε πρότερον· ἤμην παραδεδομένος μόνον εἰς τὰ πάθη μου· δὲν ἐγνώριζον πλέον ἄλλον κύριον, καὶ μόνῃ ἡ σκέψις μὲ ἐζωογονεῖ καὶ μὲ ἐπλήρου χαρᾶς.

Ἐν τῇ ἀκρατήτῳ ἀγαλλιάσει μου ἐξέτεινα τοὺς βραχίονάς μου· κατὰ πρώτην φοράν παρατήρησα ἤδη ὅτι ὅλον μου τὸ σῶμα εἶχε γείνη ἐπαισθητῶς μικρότερον.

Τότε δὲν εἶχον ἐν τῷ δωματίῳ μου κανὲν κάτοπτρον. Ἡ νύξ εἶχε παρέλθῃ σχεδόν, καὶ ἐπλησίαζεν ἡ πρωία. Οἱ ὑπνέται μου ἦσαν πάντες βεβυθισμένοι εἰς ὕπνον βαθύν. Ἐν τῇ τόλμῃ τοῦ θριάμβου μου ἀπεφάσισα νὰ μεταβῶ εἰς τὴν ἐμπροσθεν παρὰ τῇ ὁδῷ οἰκίαν, εἰς τὸν κοιτῶνά μου. Διέβην τὴν αὐλήν, ἔνθα οἱ ἀστέρες, ὡς ἐσκεπτόμην, μὲ ἐβλεπον μετ' ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ, ὡς τὸ πρῶτον τοιοῦτο πλάσμα ἐπὶ τῆς γῆς! Ἀνέβην ἀδορύβως τὴν κλίμακα καὶ διαβάς ἀκροποδητὶ τοὺς διαδρόμους εἰσῆλθον εἰς τὸ δωματίον τοῦ ὕπνου. Ἐκεῖ ἐν τῷ κατόπτρῳ εἶδον κατὰ πρώτην φοράν τὴν μορφήν τοῦ Ἐδουάρδου Ἀῦδ.

Ἐνταῦθα ἐκφράζω μίαν θεωρίαν· δὲν λέγω τί γινώσκω, ἀλλὰ μόνον τί θεωρῶ ὡς πιθανόν. Τὸ πονηρὸν μέρος τῆς φύσεώς μου, τὸ ὅποιον ἤδη ἦτο ἐν-σεσαρκωμένον ἐν ἐμοί, ἦτο ὀλιγώτερον ἰσχυρόν, ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένον τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ ὅποιον προσωρινῶς εἶχον ἀποβάλῃ. Τὸ πλείστον μέρος τοῦ βίου μου εἶχον ἀφιέρωσιν ἕως τότε εἰς τὸν ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ εὐγενοῦς ἀγῶνα, εἰς τὴν αὐτοκυριαρχίαν, ἡ δὲ πονηρὰ φύσις ὑπῆρχεν ὀλιγώτερον ἐνεργὸς καὶ ἐπομένως ὀλιγώτερον ἐξηγητημένη. Ἐκ τούτου συνέβη — ὡς εἰκάζω, ὅτι ὁ Ἐδουάρδος Ἀῦδ ἦτο πολὺ μικρότερος καὶ λεπτότερος, ἀλλὰ καὶ πολὺ νεώτερος τοῦ Ἑρρίκου Τζέκυλ.

Ἀγαθότης καὶ ἡρεμία ἐξεφράζετο ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐνός, μοχθηρία καὶ κακία ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἄλλου. Τὸ κακόν — τὸ κληροδόμημα τοῦ Ἀδάμ — εἶχεν ἀποτυπώσῃ ἐπὶ τοῦ σώματος τούτου τὴν σφραγίδα τῆς διαστροφῆς, τῆς σήψεως.

Καὶ ὅμως, βλέπων τὸ εἰδεχθὲς ἔκτρωμα ἀτενίζον με ἐκ τοῦ κατόπτρου, δὲν ἠσθάνόμην οὔτε φόβον οὔτε ἀποστροφὴν· τοῦναντίον, ἐχαίρεισα αὐτὸν ὡς φίλον. ἠσθάνόμην ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ὄν ἦτο μέρος ἐμοῦ τοῦ ἰδίου· μοὶ ἐφαίνετο φυσικὸν καὶ ἀνθρώπινον, μοὶ παρεῖχεν ἀληθεστέραν καὶ μᾶλλον ὠρισμένην ἔκφρασιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς, ἢ τὸ ἀτελὲς πρόσωπον, ἐν ᾧ ἐξεδηλοῦντο ἀμφότεραι αἱ φύσεις συγκακράμεναι.

Εἶχον δίκαιον· διότι παρατήρησα, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος πλησίαζαν πρὸς τὸν Ἐδουάρδον Ἀῦδ, καταλαμβάνετο ὑπὸ ἀπεριγράπτου φρίκης καὶ βδελυγμίας. Πάντες οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους ἀπαντᾶμεν ἐν τῷ βίῳ, φέρουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν διπλὴν φύσιν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ· μόνος ὁ Ἐδουάρδος Ἀῦδ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ ἀμιγροῦς κακοῦ.

Διέμεινα ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐμπροσθεν τοῦ κατόπτρου. Τὸ δεύτερον καὶ σπουδαιότερον πείραμα ἔπρεπε νὰ γείνη. Ἐπρεπε νὰ βεβαιωθῶ ἂν ἀπώλεσα διὰ παντὸς τὴν ταυτότητά μου, καὶ ἂν ἔπρεπε νὰ φύγω ἐκ τῆς οἰκίας ἧτις δὲν θὰ μοὶ ἀνῆκε πλέον. Ἐπέστρεψα λοιπὸν μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ ἐργαστήριόν μου. Παρεσκεύασα τὸ φάρμακον, τὸ ἔπιον, ἠσθάνθην τοὺς φοβεροὺς πόνους τῆς διαλύσεως, καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν μορφήν τοῦ Ἑρρίκου Τζέκυλ.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ἔκαμα τὸ ὀλέθριον βῆμα· ἐφθασα εἰς τὴν διασταύρωσιν τῶν δύο ὁδῶν καὶ ἐτράπην τὴν μὴ ὀρθὴν ὁδόν. Ἀν ἐφήρμοζον τὴν ἀνακάλυψίν μου

πρὸς ὑψηλοτέρους σκοποὺς, ἡ μεταβολὴ θὰ ἐγίνετο ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν εὐγενῶν, φιλανθρώπων αἰσθημάτων, καὶ θὰ ἐξηρχόμην ἐξ αὐτῆς ὡς Φοῖνιξ· ἐκ τῶν ὁδυνῶν τῆς ἀποσυνθέσεως καὶ τῆς ἀναγεννήσεως θὰ ἐγεννώμην ἄγγελος ἀντὶ καταχθονίου δαίμονος. Τὸ φάρμακον εἶχε καθαρῶς φυσικὴν ἐνέργειαν· ἀνέφξε τὴν πύλιν τῆς γῆϊνης μου φυλακῆς. Ὅτε ἡ μεταμόρφωσις ἐγένετο κατὰ πρῶτον, ἐκοιμᾶτο ἐντός μου τὸ ἀγαθὸν στοιχεῖον· τὸ πονηρὸν ἐγρηγόρει καὶ περιέμενε τὴν πρώτην εὐκαιρίαν ὅπως ἐνσαρκωθῇ, οὕτω δὲ συνέβη ὥστε τὸ νεογέννητον πλάσμα ἦτο ὁ Ἐδουάρδος Ἀῦδ.

Εἶχον λοιπὸν δύο φύσεις καὶ προσέτι δύο μορφάς· ἡ μία ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις ἀμιγροῦς πονηρίας, ἡ δὲ ἄλλη ἦτο ὁ παλαιὸς Ἑρρίκος Τζέκυλ, τὸ παράδοξον ἐκείνο αἰνίγμα, περὶ τῆς λύσεως τοῦ ὁποίου ἀπὸ πολλοῦ εἶχον ἀποβάλῃ πᾶσαν ἐλπίδα. Οὕτω συνέβη ὥστε τὰ πάντα ἐτράπησαν πρὸς τὸ κακόν.

Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ μεγάλου τούτου μυστηρίου δὲν με ἐμπόδιζε μὲν νὰ ἐξακολουθῶ τὰς μελέτας μου καὶ νὰ δέχωμαι τοὺς ἀρρώστους μου, ἀλλ' ὁ δαίμων τοῦ κακοῦ ἐγίνετο ὁσημέραι ἰσχυρότερος ἐν ἐμοί. Τώρα πλέον, ὅτε ἠδυνάμην κατ' οἶαν δῆποτε στιγμὴν ν' ἀποβάλλω τὴν μορφήν τοῦ γνωστοῦ, σοβαροῦ, καὶ φιλοπόνου ἱατροῦ καὶ καθηγητοῦ καὶ νὰ προσλαμβάνω τὴν μορφήν τοῦ ἀγνώστου Ἀῦδ, ἔπαυσα πλέον νὰ περιορίζω τὰ πάθη μου καὶ νὰ χαλιναγωγῶ τὰς ὁρμὰς μου. ἠσθάνόμην καταχθονίαν τινὰ ἠδονὴν ἐκ τῆς μεταβολῆς ταύτης, εὗρισκον ἀνέκφραστον τινα εὐχαρίστησιν ἐν τῷ διπλῷ τούτῳ βίῳ. Ὅλας μου τὰς προετοιμασίας ἐξέτέλουν μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας καὶ προφυλάξεως. Ἐνοικίασα τὴν ἐν Σόχῳ οἰκίαν, τὴν ἡτρέπισα μὲ ἐπιπλα πολυτελῆ εὐαρεστοῦντα τὴν καλαισθησίαν μου, ἔλαβα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου μίαν ἀσυνείδητον καὶ φαυλόβιον γραῖαν, ἧτις ὅμως εἶχε τὴν ἀρετὴν τῆς ἐχεμυθίας.

Ἐν τῇ ἰδικῇ μου οἰκίᾳ ἔδωκα διαταγὴν εἰς ὅλους τοὺς ὑπηρετάς μου, νὰ δέχωνται τὸν Ἀῦδ, τὸν ὅποιον τοῖς περιέγραψα μετὰ πάσης ἀκριβείας, καὶ νὰ παρέχωσιν αὐτῷ πληρεστάτην καὶ ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν, μάλιστα δὲ χάριν μείζονος ἀσφαλείας παρουσιάσθην εἰς αὐτοὺς ἐπανειλημμένως ὑπὸ τὴν μορφήν αὐτοῦ τοῦ Ἀῦδ.

Τότε συνέδεσα καὶ τὴν διαθήκην ἐκείνην, ἧτις σοὶ προὔξενε τόσας φροντίδας καὶ θλίψεις. Κατὰ τὴν διαθήκην ταύτην, ἂν ἠφανίζετο ὁ Δόκτωρ Τζέκυλ, ἐκληρονόμει αὐτὸν ὁ Ἀῦδ. Καὶ οὕτω ἐξ ὅλων τῶν μερῶν ἠσφαλισμένος ὢν, ἤρχισα νὰ ἀπολαύω ἀπλήστως καὶ ἀχαλινώτως ὅλην μου τὴν ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν.

Ἐπάρχουσιν ἄνθρωποι οἵτινες μισθοῦνται κακούργους ὅπως διαπράττωσι κακούργηματα καὶ τοιουτοτρόπως ἐκφεύγωσι πάντα κίνδυνον καὶ σώζωσι τὴν καλὴν τῶν φήμην. Ἐγὼ ἤμην ὁ πρῶτος ὅστις ἡμάρτανον ἐκ καθαροῦ ἔρωτος πρὸς τὸ κακόν.

Εἰς τὰ ὅμματα τοῦ κόσμου ἔμενον ὁ σεβαστός, ὁ περίφημος ἱατρός καὶ δημόσιος εὐεργέτης — ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἤμην ἐλεύθερος νὰ ἀλλάζω τὸ μέρος μου καὶ ὑπὸ ἄλλην μορφήν νὰ παραδίδωμαι ὅλος εἰς τὴν δίνην τῶν ταπεινοτάτων παθῶν. Φόβος μήπως ἀνακαλυφθῶ δὲν ὑπῆρχε καθόλου· τοιαύτη ἀνακάλυψις ἦτο παντάπασιν ἀδύνατος. Μοὶ ἤρκουν μόνον ὀλίγαι στιγμαί, ὅπως εἰσέλθω κρυφίως εἰς τὸ ἐργαστήριόν μου καὶ πῶ τὸ φάρμακον ὅπερ εὗρίσκετο ἐτοιμὸν ἐπὶ τῆς

Η ΑΝΘΩΠΩΛΙΣ
ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ 'ΑΓ. ΜΑΡΚΟΥ ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑΙ.
Εικὼν ὑπὸ F. Ruben.

τραπέζης — και άμέσως ό 'Εδουάρδος 'Αυδ έγίνετο άφαντος, άντ' αὐτοῦ δέ παρουσιάζετο ό σοβαρός, ό ήσυχος σοφός, βεβυθισμένος εις τās έπιστημονικās μελέτας του, άνήρ άνώτερος πάσης ύποψίας, — ό Δόκτωρ 'Ερρίκος Τζέκυλ.

Τά πάθη, εις τὰ όποια πρότερον παρεδιδόμην ως Τζέκυλ, ήσαν ταπεινά· ήδη δέ εν τῷ προσώπῳ τοῦ 'Αυδ έγίνοντο φοβερά, άπεριγράπτως φρικαλέα. 'Ενίοτε, έπιστρέφων οίκαδε εκ τών άκολάστων, νυκτερινών παρεκτροπών μου, έξεπληττόμην έγώ ό 'ίδιος διά τήν τερατωδιάν τών παθών μου. Τό πονηρόν πνεῦμα, τό όποιον απέλυσα εκ τής ψυχής μου και έπερπον άχαλί-νωτον εις τόν κόσμον, ήτο ή ένσάρκωσις τής μοχθηρίας, τής φαυλότητος, άνευ τοῦ έλαχίστου καλοῦ χαρακτηρι-στικοῦ· πάσα πρᾶξις ήτο άφιερωμένη εις τήν φαυλοτάτην ήδυπάθειαν· μετὰ κτηνώδους όρμής εκένου τό ποτήριον τής χαμερπεστάτης ήδυπαθείας μέχρι τρυγός· ήτο ψυχρός και άκαρπτος ως λίθος.

'Ενίοτε ό Τζέκυλ κατελαμβάνετο υπό φρίκης ένεκα τής μοχθηρίας και φαυλότητος τοῦ 'Αυδ, άλλ' ήσύχαζε τήν συνείδησίν του με παντός είδους σοφίσματα. 'Ελεγεν εις εαυτόν, ότι ό 'Αυδ, μόνος ό 'Αυδ ήτο ό έννοχος. 'Ο Τζέκυλ έμενεν ό αὐτός, ως πρότερον· αἱ άρεταί του έμενον άπαραβλαπτοι και άπαραμειώτοι· μάλιστα δέ έπραττε πᾶν ότι ήδύνατο όπως έπανορθώσῃ τό κακόν, όπερ έπραττεν ό 'Αυδ — και οὕτω άπεκοιμᾶτο πάλιν ή συνείδησίς του.

Δέν άποτολμῶ νά σοῦ γράψω λεπτομερείας περι τής φαυλοβιότητος τοῦ 'Αυδ. 'Εν μόνον έπεισόδιον θά σοῖ άναφέρω όπως έννοήσῃς πῶς έπλησίαζεν ή θεία δική βραδέως μεν άλλ' άσφαλώς.

Συνέβη περιστατικόν τι, τό όποιον μετὰ συντομίας ένταῦθα μνημονεύω, διότι δέν έσχε σπουδαία άπο-τελέσματα. 'Η άπάνθρωπος σκληρότης μου πρὸς άσθενές τι και άνυπεράσπιστον κοράσιον διήγειρε κατά τινα νύκτα τήν όργήν και τήν αγανάκτησιν ένός διαβάτου, τόν όποιον έσχάτως κατά τινα κυριακήν άνεγνώρισα ως τόν εξάδελφόν σου, τόν κύριον 'Ενφειλδ. Αὐτός ό εξάδελφός σου, ό προσκληθείς ιατρός και οἱ γόνεῖς τοῦ κορασίου ήσαν μανιωδῶς άργισμένοι έναντίον μου, οὕτως ώστε ήρχισα ν' άνησυχῶ περι τής ζωής μου. 'Επὶ τέλους κατάρθωσα νά τοὺς καθησυχάσω. 'Ο 'Εδουάρδος 'Αυδ έφερεν αὐτοὺς εις τήν όπισθίαν θύραν, έγεινεν άφαντος επί τινας στιγμάς και είτα επέστρεψε φέρων μίαν τραπεζικήν έπιταγήν εις τό όνομα τοῦ 'Ερρίκου Τζέκυλ. 'Ηδυνήθην ευκόλως νά διαφύγω πάσας τās έρεῦνας, συνδεδεις υπό τήν μορφήν τοῦ 'Εδουάρδου 'Αυδ με άλλην τινά τράπεζαν. Δέν μοῖ ήτο επίσης δύσκολον νά μεταβάλλω τόν γραφικόν χαρακτήρα μου, και τοιουτοτρόπως ένόμισα έμαυτόν ήσφαλισμένον άπό παντός κινδύνου επί τινα χρόνον.

Περίπου δύο μήνας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Σιρ Δάνβερς Κάρου μοῖ συνέβη τό εξής: 'Επέστρεψα εις τήν οίκίαν μου μετὰ τινα έν φοβερά άκολασία διελθοῦσαν νύκτα. Κατεκλίθην άμέσως εις τήν κλίνην μου, χωρίς ν' άνάψω φῶς, και έξύπνησα άργά τήν άκόλουθον ήμέ-ραν με ιδιόρρυθμόν τι συναίσθημα: 'Εστρεψα περίξ τὰ βλέμματά μου. Εἶδον, ότι εύρισκόμην εν τῷ ιδίῳ μου κοιτῶνι· έβλεπον τὰ ωραία μου έπιπλα, άνεγνώρισα τὰ παραπετάσματα τής κλίνης μου και τών παραθύρων,

ώστε οὔδεμίαν άμφιβολίαν ήδυνάμην νά έχω περι τοῦ τόπου ένῷ εύρισκόμην. Καί όμως άόριστόν τι συναί-σθημα μοῖ έλεγεν ότι δέν εύρισκόμην εν τῇ οίκίᾳ μου, άλλὰ εν τῇ έν Σόχῳ κατοικίᾳ, ένθα συνείδιζον νά κοιμῶ-μαι ως 'Εδουάρδος 'Αυδ. 'Αλλ' άφ' έτέρου ήμην τόσον βέβαιος ότι τό συναίσθημα εκείνο ήτο άπατηλόν, ώστε χωρίς νά σκεφθῶ πλέον περι αὐτοῦ άπεκοιμήθην πάλιν.

'Οτε πάλιν άφυνίσθην, παρετήρησα τήν χεῖρά μου, ήτις εκείτο επί τοῦ έφαπλώματος. Γνωρίζεις τήν χεῖρα τοῦ Δόκτορος Τζέκυλ — πολλάκις μάλιστα σὺ ό 'ίδιος μοῖ έλεγες ότι ή χεῖρ μου εἶνε μεν μεγάλη και ισχυρά άλλ' ωραιότατα έσχηματισμένη και άβρά. — 'Αλλ' ή χεῖρ, τήν όποίαν ήδη έβλεπον επί τοῦ έφαπλώματος, ήτο κάπσιχος, όστεώδης, ρυπαροῦ φαιοῦ χρώματος και πυκνῶς κεκαλυμένη με μελαίνας τρίχας. 'Ητο ή χεῖρ τοῦ 'Εδουάρδου 'Αυδ.

'Επὶ τινας στιγμάς παρετήρουν αὐτήν άτενῶς, έν σιωπηλῇ έκπλήξει, είτα όμως εκυρίευσε τήν ψυχήν μου φόβος και τρόμος, τοσοῦτον αἰφνήςδιος, τόσον άρρητος, όσον μόνος ό έσχατος κίνδυνος τοῦ θανάτου δύναται νά προξενήσῃ. Με έν πῆδημα άνετινάχθην εκ τής κλίνης και ώρμησα πρὸς τό κάτωπτρον. 'Η μορφή, ήτις με άντιπαρετήρησεν εκ τοῦ κατόπτρου, επάγωσε τό αἷμά μου. 'Ὡς 'Ερρίκος Τζέκυλ εἶχον κατακλιθῇ — και ως 'Εδουάρδος 'Αυδ ήγειρόμην ήδη εκ τής κλίνης.

Πῶς νά εξηγήσω τοῦτο;

'Ητον ήδη ήμέρα, οἱ δέ ύπνῆται μου πάντες εἶχον έγερθῇ πρὸ πολλοῦ και ήσυχολοῦντο εν τῇ οίκίᾳ, όλα μου τὰ φάρμακα εύρίσκοντο εν τῷ εργαστηρίῳ μου τῷ έν τῇ όπισθεν οίκίᾳ — ό δρόμος έως εκεί ήτο μακρός· πρῶτον έπρεπε νά καταβῶ δύο κλίμακας, νά διέλθω διαδρόμους, έπειτα τήν υπαίθρον αὐλήν, τό άνατομείον, έπειτα νά άναβῶ τήν κλίμακα τοῦ εργαστηρίου μου. Πῶς νά φθάσω εκεί;

'Ηδυνάμην βεβαίως νά καλύψω τό πρόσωπόν μου, άλλὰ πῶς νά κρύψω τό παραμεμορφωμένον και διά-στροφον σῶμα τοῦ 'Αυδ;

'Α! Δόξα σοι ό Θεός! θανμάσιον συναίσθημα άνα-κουφίσεως ήλάττωσε τήν στενοχωρίαν μου. 'Ενεδυμήθην, ότι οἱ ύπνῆται μου έγνώριζον τόν 'Εδουάρδον 'Αυδ, διότι εἶδον αὐτόν επανειλημμένως τās προτέρας ήμέρας.

'Ενεδύθην, όπως ήδυνάμην, με τὰ ιδικά μου φορέ-ματα (δηλαδή τὰ τοῦ Τζέκυλ) και κατέβην μετὰ θάρρους τās κλίμακας. 'Εν τῇ αὐλῇ εύρέθῃ ό ύπνῆτης μου Βράτσαβ, όστις ώπισθοχώρησε μετὰ φρίκης πρὸ τοῦ 'Αυδ ως πρὸ έχίδνης. Μετὰ δέκα λεπτά τής ώρας ό Δόκτωρ Τζέκυλ εκάδητο εν τῷ έστιατορίῳ του και με τεθλιμ-μένην τήν καρδίαν και κατηφές πρόσωπον έλάμβανε τό πρόγευμά του.

Τό άνεξήγητον τοῦτο γεγονός, τό όποιον άνέ-τρεπεν αἰφνης όλα μου τὰ πειράματα, μοῖ έφάνῃ ως νά μοῖ προσέήμαινε άπαισίως τήν μέλλουσαν τύχην μου. Μετὰ πλείονος σοβαρότητας και ένδομύχου ταραχής ή άλλοτε ποτε πρότερον ήρχισα νά σκέπτομαι περι τοῦ τέλους.

Τό υπ' έμοῦ δημιουργηθέν όν, ό 'Εδουάρδος 'Αυδ, μοῖ έφάνετο άπό τινος χρόνου ώσει ύφιστάμενος παρά-δοξόν τινα αλλοίωσιν. — 'Εφάνετο ότι καθίστατο μεγαλήτερος και ισχυρότερος τό σῶμα, ήσθανόμην δέ, υπό τήν μορφήν του διατελῶν, ότι έρρεε θερμότερον

καὶ ὑγιέστερον τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας μου. Ἦρχισα μετὰ φόβου νὰ προβλέπω τὸν κίνδυνον, ὅτι ἡ ἰσορροπία τῆς φύσεώς μου θὰ κατεστρέφετο, καὶ ὅτι θὰ ἔχανα τὴν δύναμιν τοῦ νὰ μεταβάλλω κατ' ἀρέσκειαν τὴν μορφήν μου, οὕτως ὥστε ἐπὶ τέλους θὰ ἔμενα διαπαντὸς ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Ἐδουάρδου Ἀῦδ.

Ἡ ἐνέργεια τῆς κόνεως δὲν ἦτο πάντοτε ἴση. Μίαν φοράν, κατὰ τὰς πρώτας ἀρχὰς τῶν μεταμορφώσεών μου, τὸ πείραμά μου ἀπέτυχεν ἐντελῶς. — Πολλάκις ἠναγκαζόμην νὰ διπλασιάζω τὴν δόσιν, ἐνίστε δὲ μάλιστα μὲ τὸν ἔσχατον κίνδυνον τῆς ζωῆς μου νὰ τριπλασιάζω αὐτήν. Ἡ ἀβεβαιότης αὕτη μὲ ἐνέβαλλεν εἰς τὴν μεγίστην ἀνησυχίαν καὶ ταραχήν.

Τὸ συμβὰν τῆς πρωΐας ταύτης ἀνεनέωσεν πολὺ σφοδρότερον ἐν τῇ συνειδήσει μου τὸν φόβον, ὃν ἀπὸ τινος χρόνου ἀορίστως πῶς ἠσθάνόμην, ὅτι δηλαδή, ἐνῶ εἰς τὰς ἀρχὰς ἡ πλείστη δυσκολία συνίστατο εἰς τὸ νὰ μεταβάλλω τὸν Τζέκυλ εἰς Ἀῦδ, τώρα συνέβαιναν ἀκριβῶς τὸ ἀντίστροφον: ἡ μεταβολὴ τοῦ Ἀῦδ εἰς Τζέκυλ ἦτο ἡ δυσκολωτέρα. Τὰ πάντα, τὰ πάντα μοι ἐδείκνυν εὐκρινῶς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ὅτι δηλαδή ὁσημέραι περισσότερον ἀπέβαλλον τὴν ἰδιάν μου, τὴν ἀρχικήν, τὴν ἀγαθὴν φύσιν, καὶ ὁσημέραι περισσότερον προσελάμβανον τὴν δευτέραν, τὴν μοχθηρὰν μερίδα τῆς διπλῆς μου φύσεως.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἐκλέξω, ἔπρεπε ν' ἀποφασίσω, ποίαν ἐκ τῶν δύο φύσεων νὰ προσλάβω διὰ παντός, — τὴν τοῦ Τζέκυλ ἢ τὴν τοῦ Ἀῦδ; Αἱ δύο μου φύσεις ἐν πρᾶγμα εἶχον κοινόν: τὴν μνήμην· κατ' ὅλα τὰ ἄλλα ἦσαν παντελῶς διάφοροι.

Ὁ Τζέκυλ — ἐκεῖνος δηλαδή, ὅστις συνήνου ἐν ἑαυτῷ ἀρροτότερας τὰς φύσεις — συνεμερίζετο τὰς ταπεινάς διασκεδάσεις καὶ τὰς περιπετείας τοῦ Ἀῦδ, ἐνίστε μὲν μετὰ φόβου καὶ μετὰ θλίψεως, ἐνίστε ὅμως καὶ μετ' ἀπλείστου φιληδονίας. Ὁ Ἀῦδ ἀπ' ἐναντίας οὐδαμῶς ἐφρόντιζε περὶ τοῦ Τζέκυλ, τὸν ἐσυλλογίζετο δὲ ὅπως ὁ ληστής συλλογίζεται τὸ σπῆλαιον, ὅπερ κρύπτει καὶ προφυλάττει αὐτὸν ἀπὸ πάσης διώξεως. Ὁ Τζέκυλ εἶχεν εἶδος τι πατρικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὃ δὲ Ἀῦδ τὴν

ἀδιαφορίαν ἀστόργου υἱοῦ. Ἀν ἐξέλεγον τὸν Τζέκυλ, θὰ ἀπέθνησκον μὲ τὰς ἐπιθυμίας ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας σπανίως μόνον ἠκολούθουν, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, καὶ τὰς ὁποίας τώρα εἶχον συνηθίσῃ νὰ πληρῶ ἀκορέστως. Ἀν ἐγινόμην Ἀῦδ, θὰ ἠφανίζετο ἐκ τῆς ψυχῆς μου πᾶσα ἀγάπη καὶ πᾶν ἐνδιαφέρον πρὸς τὸ καλὸν καὶ ὡραῖον, θὰ κατεστρέφοντο πάντες οἱ ὑψηλοὶ μου πόθοι, ἡ ἔξοχος κοινωνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ μου περιωπή, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ὑπόληψις τῶν φίλων μου — θὰ ἔμενα ἔρημος φίλων καὶ τοῖς πᾶσι μισητὸς καὶ ἀπεχθής.

Θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι ἡ ἐκλογὴ ἦτο εὐκολος· ἀλλ' ἐν τῇ μιᾷ πλαστιγγί ἐξόγιζε καὶ ἄλλο τι περιστατικόν. Ἐνῶ δηλαδή ὁ Τζέκυλ ἠσθάνετο ἀλγεινῶς τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀπεριόριστου ἐλευθερίας του, ὁ Ἀῦδ οὐδεμίαν αἰσθησιν εἶχε τῆς ἀξίας τῶν προτερημάτων τοῦ Τζέκυλ καὶ δὲν ἔλυπετο καθόλου διὰ τὴν ἀπώλειάν των. Ὅσον παράδοξος καὶ ἄν φανῇ εἰς τινὰς ἡ θέσις μου, τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ὁ ἀγών, τὸν ὅποιον ἠγωνιζόμην ἐνδομύχως, εἶνε τόσον παλαιὸς ὅσον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Τὰ αὐτὰ δελεάσματα, οἱ αὐτοὶ πειρασμοί, οἱ αὐτοὶ φόβοι κρίνουσι τὴν τύχην παντὸς ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀσθενοῦς ἀνθρώπου. Ἐπράξα, ὅτι πράττει ἡ πλειονότης τῶν πλησίων μου: ἐξέλεξα τὸ ἀγαθόν — καί, ὅπως οἱ πλείστοι οὕτω καὶ ἐγώ, δὲν εἶχα τὴν δύναμιν νὰ ἐμμείνω εἰς τὴν ἀπόφασίν μου.

Ναί, ἀπεφάσισα· ἔγεινα πάλιν ὁ ἀρχαῖος, ὁ ἀγαθὸς ἱατρός, ὁ περιστοιχιζόμενος ὑπὸ φίλων, ὁ ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος· ἀπεχαιρέτισα διὰ παντός — ὡς ἤλπιζον τοῦλάχιστον — τὴν ἐλευθερίαν, τὴν νεότητα, τὴν νεανικὴν ἐλαφρόνοιαν, τὴν ὁρμὴν τοῦ βράζοντος αἵματος, τὰ πάντα, ὅσα ἀπῆλθον ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Ἀῦδ. Καὶ ὅμως, χωρὶς νὰ τὸ ἠξέυρω, ἀφίνα ἀνοικτὴν τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιστροφῆς μου. Οὔτε τὴν ἐν Σόχω κατοικίαν μου κατέλιπον, οὔτε τὰ ἐνδύματα τοῦ Ἀῦδ κατέστρεψα. Ἐπὶ δύο μῆνας ἔμεινα πιστὸς εἰς τὴν ἀπόφασίν μου· κατὰ τοὺς δύο τοῦτους μῆνας διήγαγον ἡσυχώτατον, τιμωτάτον βίον, οἷον οὐδέποτε πρότερον, καὶ ἔλαβον δι' αὐτὸ λαμπροτάτην ἀμοιβήν, τὴν εὐεργετικὴν ἡσυχίαν τῆς συνειδήσεώς μου.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕΤ' ΑΛΛΗΛΩΝ.

Μυθιστόρημα ὑπὸ Ἑρμάννου Χάιβεργ.

(Συνέχεια.)

Ἐνταῦθα ὁ Βόρστωφ ἔχυσε τὸ ὑπόλοιπον κονιάκ εἰς τὸ ποτήριον του, ἀφοῦ ὁ Καῖϋ εὐχαριστῶν ἀπεποιήθη νὰ πῇ καὶ αὐτός.

«Δὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ εἴρετε καμμίαν ἀσχολίαν;» ῥώτησεν ὁ Καῖϋ τὸν συγγενὴ του, παρατηρῶν αὐτὸν μετ' αὐξομένου ἐνδιαφέροντος. «Τί λέγετε; Θέλετε νὰ δοκιμάσω μήπως σὰς εἶρω καμμίαν κατὰλληλον ἐργασίαν;»

Ὁ Βόρστωφ παρετήρησε τὸν Καῖϋ μὲ ἰδιόρρυθμον, σχεδὸν δόσπιστα βλέμματι.

«Δὲν σὰς ἐννοῶ, ἐξάδελφε» τῷ εἶπεν ἐπὶ τέλους.

«Λέγω δηλαδή» ἀπήντησεν ὁ Καῖϋ «ὅτι εἰμποροῦσατε ἴσως νὰ γείνετε χρήσιμος καὶ νὰ κερδίζετε καὶ ὀλίγα χρήματα.»

«Νὰ γίνω χρήσιμος; νὰ κερδίζω χρήματα;» ἐπανέλαβεν ὁ Βόρστωφ, «Βεβαίως. Ἐξάιρετος ἰδέα! Ἀλλ' ἀκούσατε ἐξάδελφε: Μία φορὰ ἦλθεν εἰς ἐμὲ ἓως νεανίας. Ὁμοίως πρὸς Γανυμήδην, πάσχοντα ἀπὸ καλπάζουσας παχυσαρκίας, καὶ ἐπρότεινε ν' ἀναλάβω τὴν ἀντιπροσωπίαν μιᾶς ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας . . .»

«Ἐξάιρετα! Καὶ τί ὀφείλω νὰ πράττω, διὰ νὰ κερδίζω χρήματα;»

«Ἐάν, κύριε Βαρώνε, κάμετε τόσας καὶ τόσας ἐργασίας, θὰ ἔχετε τόσα καὶ τόσα τοῖς ἑκατόν.»

«Καὶ πόσον φρισμὲνον μισθόν;»

Ὁ παχύσαρκος ἔσεισε τὴν κεφαλὴν, ἐγὼ δὲ τὸν ἀπέμψα μὲ μίαν εὐγενεστάτην ὑπόκλισιν.

Ἐπειτα, μίαν ἄλλην φοράν, ἦλθεν ὁ ἀπεσταλμένος ἐνὸς μεγάλου οἰνοπωλείου, ἰδρυθέντος τῷ 1741, ἀκμάζοντος κτλ. κτλ.

«Σὰς παρακαλῶ, καθίσαιτε.»

Ἐλαβε τὴν τιμὴν νὰ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ μόνου ἐπίπλου τὸ ὅποιον ἐκληρονόμησα παρὰ τῶν προγόνων μου. Καὶ αὐτὸς ἦτο ἐπίσης καλοθρεμμένος, ὅπως ὁ ἄλλος.

«Καὶ πόσον φρισμὲνον ἐτήσιον μισθὸν θὰ ἔχω;»

Περὶ τούτου βεβαίως δὲν δύναμαι νὰ σὰς ὑποσχεθῶ τίποτε, κύριε Βαρώνε.»